

شماره: ۱۹۰۳/۴۰۵۴۴

تاریخ: ۱۳۸۴/۳/۸

بسمه تعالی

بخشنامه به کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و شرکت‌ها، سازمان‌ها و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام و یا تصریح نام است و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و نهادهای انقلاب اسلامی که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند.

به استناد ماده ۵ مصوبه شماره ۱۳/۷۲۲ ط مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۲ شورای عالی اداری موضوع ایجاد هماهنگی در استقرار سیستم‌های مکانیزه در زمینه فرآیندهای عمومی دستگاه‌های اجرایی، به پیوست ضوابط و ویژگی‌های سیستم تدارکات و خرید را که به تأیید کمیسیون تخصصی اتوماسیون نظام اداری رسیده است، ارسال می‌گردد.

کلیه دستگاه‌های مشمول این بخشنامه مکلفند در تهیه سیستم تدارکات و خرید، ضوابط مذکور را رعایت نمایند.

من ... التوفیق

محمود عسگری آزاد

معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی

و

رئیس کمیسیون تخصصی اتوماسیون نظام اداری

بسمه تعالی

سرفصل‌های بخشنامه ضوابط و ویژگی‌های سیستم تدارکات و خرید

- اطلاعات پایه
- ثبت درخواست خرید کالا یا خدمت
- تشکیل پرونده سفارش
- تعیین پیمانکار یا فروشنده
- سفارش خرید داخلی
- سفارش خرید خارجی
- عقد قرارداد خرید
- حمل و تحویل کالا و خدمت
- امور مالی تدارکات و خرید
- امکانات سیستم
- گزارش‌ها
- ارتباط سیستم با سایر سیستم‌های عمومی
- امنیت و حدود دسترسی
- بازسازی اطلاعات

ضوابط و ویژگی‌های سیستم تدارکات و خرید

• اطلاعات پایه

- ۱- امکان ثبت اطلاعات منابع خرید و فروشندگان کالا و خدمت و امکان طبقه‌بندی آنها به تفکیک انواع کالاها و خدمات
- ۲- امکان ثبت اطلاعات نمایندگی‌های فروش و خدمات پس از فروش تولیدکنندگان و منابع خرید
- ۳- امکان تعریف انواع کالاهای مورد نیاز سازمان و ثبت اطلاعات آن شامل مشخصات فنی، اندازه، نام تولیدکننده، کشور سازنده، گواهینامه استانداردهای کیفیت و نام فروشنده و امکان مشاهده مستندات تصویری کالا
- ۴- امکان تعریف انواع خدمات مورد نیاز سازمان
- ۵- امکان ثبت مشخصات شخصی و شغلی کارپردازان
- ۶- امکان ثبت مشخصات شخصی و شغلی اعضای کمیسیون معاملات، کمیسیون مناقصه، کمیته فنی بازرگانی و هیئت ترک تشریفات مناقصه و مزایده
- ۷- امکان ثبت قوانین و مقررات مربوط به خرید شامل قانون محاسبات عمومی کشور، قانون برگزاری مناقصات، قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، آیین‌نامه معاملات دولتی، آیین‌نامه‌های مالی و معاملات خاص دستگاه (در صورت وجود)، مقررات صادرات و واردات، قوانین گمرکی، اساسنامه هیأت رسیدگی به شکایات، آیین‌نامه اجرایی ارزیابی کیفی مناقصه‌گران، قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور و شرایط بازرگانی بین‌المللی (اینکوترمز)^۱
- ۸- امکان تعریف انواع خرید شامل داخلی، خارجی، داخلی قراردادی و داخلی غیرقراردادی
- ۹- امکان تعریف انواع روش خرید شامل استعلام، مناقصه و ترک تشریفات مناقصه
- ۱۰- امکان تعریف انواع معاملات از نظر نصاب (قیمت معامله) شامل معاملات جزئی، معاملات متوسط و معاملات عمده
- ۱۱- امکان تعریف انواع تضمین قراردادها شامل ضمانتنامه‌های شرکت در مناقصه (وجه التزام)، انجام تعهدات، پیش‌پرداخت و حسن انجام کار
- ۱۲- امکان تعریف حساب‌های بانکی
- ۱۳- امکان تعریف شرکت‌های بیمه و انواع بیمه‌نامه
- ۱۴- امکان تعریف مؤسسات و شرکت‌های بیمه و بازرسی‌کننده کالاهای وارداتی
- ۱۵- امکان تعریف سازمان‌های مسئول صدور گواهی سلامت (بهداشت)

- ۱۶- امکان تعریف مرزها و گمرکات ورودی کالا به کشور
- ۱۷- امکان تعریف تعرفه‌های گمرکی
- ۱۸- امکان تعریف انواع معاملات شامل معاملات نقدی، نسیه و مدت‌دار
- ۱۹- امکان تعریف انواع روش‌های واردات کالا شامل واردات با ارز حاصل از صادرات، واردات بدون انتقال ارز و قراردادهای بیع متقابل
- ۲۰- امکان تعریف انواع اسناد خرید
- ۲۱- امکان تعریف انواع بارنامه شامل بارنامه هوایی، دریایی، ریلی، زمینی، سراسری، رسید پستی و حمل مرکب فیاتا^۲
- ۲۲- امکان تعریف انواع ضمانت‌نامه‌های ارزی و گمرکی
- ۲۳- امکان تعریف انواع استانداردهای کیفیت کالا
- ۲۴- امکان تعریف انواع ارز و نرخ آنها
- ۲۵- امکان تعریف انواع وسایل حمل کالا شامل هواپیما، کشتی، قطار، تریلی، کامیون و وانت
- ۲۶- امکان تعریف تنخواه‌گردان
- ۲۷- امکان تعریف نیازهای دستگاه و تهیه فهرست کالاها و خدماتی که باید تهیه و خریداری شود در سه دسته نیازمندی‌های عمومی، نیازمندی‌های فنی و تخصصی و نیازمندی‌های طرح‌ها یا پروژه‌های خاص
- ۲۸- امکان تعریف اسناد حمل شامل فاکتور فروش، گواهی مبدأ، بیمه‌نامه، بارنامه، گواهی بازرسی، گواهی بسته‌بندی و گواهی بهداشت

• **ثبت درخواست خرید کالا یا خدمت**

- ۱- امکان درخواست خرید از طریق سیستم
- ۲- امکان تبدیل یک درخواست به چند دستور خرید
- ۳- امکان تبدیل چند درخواست خرید به یک دستور خرید
- ۴- امکان اولویت‌بندی کالاهایی که باید خریداری شود
- ۵- امکان صدور خودکار درخواست خرید با توجه به اطلاعات ارسالی از سیستم انبار در خصوص نقطه سفارش هر کالا
- ۶- امکان گردش درخواست و دستور خرید کالا میان مراجع یا افراد تصمیم‌گیرنده دستگاه برای صدور دستور لازم (تأیید، رد یا اصلاح) از طریق سیستم

- ۷- امکان ثبت مراحل خرید، تعیین تاریخ مورد نظر برای انجام هر مرحله و تعیین فرد یا گروه مأمور به انجام هر مرحله
- ۸- امکان ثبت برآورد هزینه اجرای درخواست خرید و تعیین نوع معامله با توجه به مبلغ برآورد
- ۹- امکان درخواست تأمین اعتبار از طریق سیستم

• تشکیل پرونده سفارش

- ۱- امکان تعیین مراحل خرید با توجه به قوانین و مقررات
- ۲- امکان تشکیل پرونده سفارش از طریق انتخاب اقلام مورد نظر در درخواست‌های متفاوت
- ۳- امکان ثبت اطلاعات پیشنهادهای قیمت فروشندگان همراه با مشخصات کالا یا خدمت، تهیه صورت استعلام‌های دریافتی و منظم کردن آن بر اساس قیمت
- ۴- امکان تعیین فرد یا گروه برای انجام هر سفارش
- ۵- امکان تهیه فرم سفارش خرید حاوی اطلاعاتی شامل نام فروشنده، مشخصات کالا، تعداد سفارش، قیمت واحد، قیمت کل، مبلغ تخفیف، زمان تحویل و نحوه تحویل
- ۶- امکان ذخیره و مشاهده اسناد مناقصه و مزایده

• تعیین پیمانکار یا فروشنده

- ۱- امکان ثبت و نگهداری سوابق مربوط به استعلام قیمت کالاها و خدمات
- ۲- امکان ثبت اطلاعات مربوط به مناقصه و مزایده شامل عنوان، برنامه زمانی مناقصه یا مزایده، مهلت شرکت در مناقصه یا مزایده، نوع (محدود یا عمومی، یک مرحله‌ای یا دو مرحله‌ای)، نام شرکت‌کنندگان، مبالغ پیشنهادی و نام برنده
- ۳- امکان ثبت اطلاعات مربوط به ترک تشریفات مناقصه و مزایده شامل تاریخ تشکیل جلسات، علت ترک تشریفات، مبلغ مصوب و نام برنده
- ۴- امکان تهیه صورتجلسات کمیسیون معاملات شامل صورتجلسه استعلام قیمت و صورتجلسه برنده مناقصه و مزایده و نگهداری آنها
- ۵- امکان گردش صورتجلسات میان اعضای کمیسیون معاملات جهت تأیید یا رد آنها و امکان اضافه کردن توضیح به صورتجلسه (در صورت نیاز) توسط هر یک از امضاءکنندگان
- ۶- امکان دعوت اعضای کمیسیون معاملات، کمیسیون مناقصه و کمیته فنی بازرگانی به جلسات از طریق سیستم
- ۷- امکان ابلاغ صورتجلسات به واحدهای مورد نظر دستگاه از طریق سیستم

• سفارش خرید داخلی

- ۱- امکان ثبت مراحل خرید کالا و خدمات، مدت مورد نظر برای انجام هر مرحله و ثبت عملکرد آنها
- ۲- امکان تنظیم و صدور چک
- ۳- امکان مشاهده اطلاعات چک‌های آماده دریافت شامل عنوان ذینفع، تاریخ صدور، شماره چک، علت صدور و مبلغ
- ۴- امکان ایجاد بانک اطلاعاتی از خریدهای گذشته و ذخیره اطلاعات ضروری در مورد کالا و خدمت و منابع تأمین آنها شامل نام کالا یا خدمت، نام فروشنده، نام کارپرداز خرید، تاریخ خرید، تعداد، مبلغ واحد، مبلغ کل، ضمانت‌ها و کیفیت انجام کار یا ارائه خدمات

• سفارش خرید خارجی

- ۱- امکان تعریف مراحل سفارش خرید خارجی
- ۲- امکان ثبت اطلاعات مجوزهای مورد نیاز از دستگاه‌ها و مراجع مختلف جهت واردات کالا از خارج
- ۳- امکان ثبت اطلاعات پیش فاکتور و پروفرما شامل نام و نشانی فروشنده و خریدار، شماره و تاریخ صدور پروفرما، نام کالا و مشخصات آن، نوع، مقدار، تعداد، قیمت واحد، قیمت کل، شرایط پرداخت، کرایه حمل، نحوه بسته‌بندی، شرایط حمل، زمان تحویل، نام مبدأ و مقصد، مدت اعتبار پروفرما و نوع ارز
- ۴- امکان تعریف کلیه پارامترهای مؤثر در مبلغ پروفرم و کنترل تاریخ سررسید پروفرماها و امکان تعیین پروفرم نهایی
- ۵- امکان ثبت اطلاعات حواله ارزی و اطلاعات پرداخت در مورد خرید خارجی نقدی
- ۶- امکان ثبت عملیات مربوط به اخذ بیمه‌نامه شامل اطلاعات مربوط به استعلام قیمت بیمه، مشخصات بیمه‌نامه، رسید وصول حق بیمه و کنترل تاریخ سررسید بیمه‌نامه‌ها
- ۷- امکان ثبت اطلاعات اعتبارات اسنادی
- ۸- امکان ثبت اطلاعات تضمین‌های دریافتی از فروشندگان شامل ضمانت‌نامه انجام تعهدات، ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت، گارانتی و نحوه جبران خسارت احتمالی وارده
- ۹- امکان تعیین مغایرت‌های اقلام سفارش شده و دریافت شده
- ۱۰- امکان ثبت و کنترل اطلاعات مربوط به حمل کالا شامل اطلاعات برنامه حمل سفارش، بارنامه حمل و تاریخ سررسید آن، اطلاعات ورود کالا به مرز یا گمرک، اطلاعات واریز دائم و موقت، اطلاعات قبض انبارهای گمرکی ارائه شده و پروانه گمرکی و تاریخ سررسید آن، اطلاعات بارگیری کالا از گمرک و تخلیه در انبار و مغایرت آن و اطلاعات رسید کالا به انبار
- ۱۱- امکان ثبت اطلاعات نرخ‌های ارز و امکان محاسبه معادل دلاری (یا هر ارز پایه دیگر) و معادل ریالی جهت مقایسه قیمت کالاها و خدمات در بازارهای مختلف

۱۲- امکان ایجاد بانک اطلاعاتی از خریدهای گذشته و ذخیره اطلاعات ضروری در مورد کالا و خدمت و منابع تأمین آنها شامل نام کالا یا خدمت، نام فروشنده، تاریخ خرید، تعداد، مبلغ واحد، مبلغ کل، ضمانت‌ها و کیفیت انجام کار یا ارائه خدمات

• عقد قرارداد خرید

- ۱- امکان تنظیم قرارداد
- ۲- امکان ثبت مشخصات قرارداد شامل نام طرفین قرارداد (فروشنده و خریدار) و نشانی آنها، موضوع، مدت، مبلغ واحد، مبلغ کل، مدت تحویل کالا یا خدمت، شرایط تحویل، نوع ضمانت، نحوه پرداخت، کسورات، شرایط فسخ، حوادث غیرمترقبه و حل اختلاف
- ۳- امکان ارائه صورت وضعیت قراردادها شامل نام فروشنده، میزان عملکرد، مبالغ پرداخت شده و مراحل آن، میزان کسورات و وضعیت عملکرد با توجه به مدت قرارداد
- ۴- امکان درخواست وجه جهت مراحل مختلف قرارداد از طریق سیستم شامل درخواست وجه بابت استرداد وجه‌الضمان، پیش‌پرداخت، صورت وضعیت قرارداد و ...
- ۵- امکان تنظیم و ثبت الحاقیه یا متمم قرارداد
- ۶- امکان محاسبه جریمه و خسارت احتمالی با توجه به اطلاعات ورودی به سیستم
- ۷- امکان محاسبه پیش‌پرداخت، مبلغ قابل پرداخت در هر مرحله به صورت ناخالص و خالص (پس از کسر مالیات، بیمه، تسویه پیش‌پرداخت و ضمانت‌ها)
- ۸- امکان محاسبه کسورات قرارداد به تفکیک انواع آن شامل مالیات، بیمه و حُسن انجام کار

• حمل و تحویل کالا و خدمت

- ۱- امکان ثبت پیشنهادهای قیمت شرکت‌های حمل
- ۲- امکان ثبت و کنترل مراحل حمل هر سفارش
- ۳- امکان دریافت و ثبت اطلاعات تحویل موقت، تحویل دائم و مرجوعی کالا
- ۴- امکان ارسال اطلاعات کالای دریافت شده به سیستم انبار و کنترل رسیدها با سفارش‌های انجام شده
- ۵- امکان تنظیم و ارسال فرم گزارش مرجوعی به همراه رسید برگشت وجه و مدارک دیگر به امور مالی

• امور مالی تدارکات و خرید

- ۱- امکان ثبت اطلاعات تنخواه‌گردان‌ها شامل نام دارنده تنخواه، مبلغ کل تنخواه، ثبت هزینه‌های انجام شده از محل تنخواه به تفکیک فاکتورها و موارد خرید

- ۲- امکان تنظیم و ارسال درخواست وجه از امور مالی (جهت خرید اقلامی که از محل تنخواه خریداری نمی‌شوند) یا صدور چک در وجه فروشندگان
- ۳- امکان ثبت هزینه‌های انجام‌شده از محل تنخواه‌گردان‌ها و تهیه صورت هزینه‌های انجام‌شده حاوی اطلاعاتی نظیر نام کالا یا خدمت خریداری‌شده، تاریخ، تعداد و مبلغ خرید
- ۴- امکان تنظیم گزارش عملکرد تنخواه جهت تسویه یا ترمیم و ارسال آن به امور مالی جهت تسویه

• امکانات سیستم

- ۱- امکان جستجو بر اساس اطلاعات اصلی سیستم
- ۲- امکان جستجوی پویا بر اساس پارامترهای مختلف و قابل تعریف توسط کاربر
- ۳- امکان تولید فرم‌های مورد نیاز کاربران (Form Generator)

• گزارش

- ۱- امکان تهیه انواع گزارش‌های تاریخچه‌ای، عملیاتی و مدیریتی به صورت آماری و نموداری
- ۲- امکان مشاهده و گزارش وضعیت عملکرد برنامه‌های خرید
- ۳- امکان گزارش‌گیری خریدهای انجام‌شده از یک فروشنده و یا گزارش خرید بر مبنای نوع کالا یا خدمت خریداری‌شده
- ۴- تهیه گزارش جامع درخواست‌های خرید و امکان نمایش اسناد ثبت‌شده روی هر درخواست خرید و نمایش درخواست‌های انجام‌نشده
- ۵- امکان تهیه فهرست فروشندگان کالا و وضعیت آنها
- ۶- امکان تهیه گزارش خلاصه خرید از فروشندگان و کشورها
- ۷- امکان تهیه گزارش از برنامه سفارشات خرید و گزارش آخرین وضعیت، سفارشات رسیده، معوق یا انجام‌شده و گزارش تأخیر اقدامات سفارشات و گزارش ارقام کسری، معیوب و برگشتی
- ۸- امکان تهیه گزارش هزینه‌های سفارشات و قیمت تمام‌شده سفارش
- ۹- امکان گزارش‌گیری از ثبت سفارش خریدهای خارجی
- ۱۰- امکان گزارش‌گیری از اعلامیه‌های ورود کالا
- ۱۱- امکان گزارش‌گیری از درخواست حواله‌های ارزی
- ۱۲- امکان گزارش‌گیری از قراردادهای خرید و امکان گزارش‌گیری از کلیه پرداخت‌ها و وضعیت قراردادهای یک فروشنده
- ۱۳- امکان تهیه گزارش اسناد مرتبط با کالا، فروشندگان، کارشناسان خرید، برگ ارسال کالا و همچنین نمایش کلیه اسناد موجود در سیستم به تفکیک نوع سند با کمک فیلترهای مربوطه شامل تاریخ و صادرکننده سند
- ۱۴- امکان گزارش‌گیری از حواله‌های ارسالی به انبار و رسید انبارهای واصله
- ۱۵- امکان گزارش‌گیری از کالاهایی که مدت تحویل آن گذشته و تحویل داده نشده‌اند و کالاهای در راه
- ۱۶- امکان تهیه گزارش چک‌های صادره از تنخواه‌گردان خرید داخلی
- ۱۷- امکان گزارش‌گیری از خریدهای انجام‌شده به تفکیک کارپردازان
- ۱۸- امکان گزارش‌گیری از فهرست شرکت‌های بیمه، شرکت‌های بازرسی‌کننده و سازمان‌های مجوزدهنده
- ۱۹- امکان تهیه گزارش از خرید کالا و خدمت به تفکیک انواع کالا و خدمات، واحدهای متقاضی و دوره‌های زمانی مورد نظر

• ارتباط سیستم با سایر سیستم‌های عمومی

برقراری ارتباط و تبادل اطلاعات میان سیستم تدارکات و خرید و سیستم‌های زیر برای دستگاه‌هایی که فاقد سیستم‌های عمومی یکپارچه می‌باشند، توصیه می‌شود. دستگاه‌های اجرایی در مدت زمان مناسب نسبت به ایجاد سیستم یکپارچه برای اتوماسیون فرآیندها و فعالیت‌های عمومی خود و یا در صورت امکان، یکپارچه‌سازی سیستم‌های موجود اقدام کنند.

- ۱- امکان ارتباط و تبادل اطلاعات با سیستم پرسنلی
- ۲- امکان ارتباط و تبادل اطلاعات با سیستم تشکیلات
- ۳- امکان ارتباط و تبادل اطلاعات با سیستم مالی
- ۴- امکان ارتباط و تبادل اطلاعات با سیستم دبیرخانه
- ۵- امکان ارتباط و تبادل اطلاعات با سیستم اموال و دارایی‌های ثابت
- ۶- امکان ارتباط و تبادل اطلاعات با سیستم انبار
- ۷- امکان ارتباط و تبادل اطلاعات با سیستم نقلیه
- ۸- امکان ارتباط و تبادل اطلاعات با سیستم تعمیر و نگهداری تأسیسات، تجهیزات و ماشین‌آلات

• امنیت و حدود دسترسی

- ۱- امکان تعریف کاربران و تعیین محدوده مجاز هر کاربر در اجرای عملیات کاربری به منظور افزایش امنیت اطلاعات (به عبارتی مشخص گردد که هر کاربر با توجه به رده و مسئولیت‌های سازمانی، تا چه سطحی مجاز به حذف، اضافه، تغییر و یا رؤیت چه بخش‌هایی از اطلاعات است)
- ۲- امکان تهیه پشتیبان کامل از اطلاعات سیستم
- ۳- امکان ایجاد تدابیر امنیتی برای جلوگیری از دسترسی‌های غیرمجاز
- ۴- امکان ثبت کلیه وقایع سیستم

• بازسازی اطلاعات

- ۱- امکان بازسازی اطلاعات در مواردی که سیستم با مشکلاتی مواجه می‌شود.